

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ ГОЛОКОСТУ В ШКОЛІ

Викладач: к.і.н., доц. Тетяна Григорівна Савчук

Кафедра: давньої і нової історії України та методики навчання історії
5й корп. ЗНУ, ауд. 319 (3й поверх)

Email: savatg@ukr.net

Освітні програми		Середня освіта (Історія)				
Рівень вищої освіти		Магістр				
Статус дисципліни		Вибіркова				
Кредити ECTS	3	Навч. рік	2023-2024 3 семестр	Рік навчання 2	Тижні	11
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів		4	Лекційні заняття – 12 год Практичні заняття – 10 год Самостійна робота – 68 год.	
Вид контролю	Залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15215			
Консультації:			Субота 12.55-16.00 Через платформу Zoom ID 867 711 1268, код доступу: 7wmvxX			

ОПИС КУРСУ

Мета викладання навчальної дисципліни полягає у підготовці майбутніх фахівців до навчання історії Голокосту у середніх освітніх закладах із застосуванням сучасних педагогічних інтерактивних технологій. Здобувачі зможуть поглибити компетентності із застосуванням інтерактивних технологій викладання історії Голокосту. Під час семінарських занять сформуємо здатність розробляти інтерактивні уроки із включенням тематики Голокосту в шкільні курси. Під час занять у здобувачів буде сформована здатність розробляти виховні заходи, присвячені історії Голокосту, із застосуванням інтерактивних технологій.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу здобувач зможе набути таких компетентностей:

ЗКЗ. Здатність управляти робочими (організаційно-технічними) та навчально-виховними (освітніми) процесами в якості вчителя із застосуванням стратегічних підходів в умовах підвищеної складності, непередбачуваності та неповної інформації тощо (організаційна компетентність).

ЗК6. Здатність діяти відповідально, свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

СК4. Здатність інтегрувати історичні, дидактичні, психологічні та методичні знання світового рівня для розв'язування складних задач у широких або мультидисциплінарних контекстах (загальнонаукова компетентність).

У разі успішного завершення курсу здобувач зможе набути результатів навчання:

ПРНЗ. Розроблювати плани-конспекти уроків історії та громадянства на засадах компетенційного та особисто орієнтованого підходів, сценарії навчальних та позанавчальних заходів із високим ступенем гнучкості, з урахуванням різноманітних варіантів розгортання подій, реалізовувати розроблені проекти у гнучкий та креативний спосіб з урахуванням невизначеності багатьох параметрів та із дотриманням принципів нейропедагогіки, а також інноваційних підходів до історичної освіти.



ПРН6. Дотримуватися прав людини та громадянина у здійсненні освітньої діяльності, реалізовувати права та обов'язки педагогічних працівників, дотримуватись та поширювати загальнолюдські та національні цінності.

ПРН14. Інтегрувати знання світового рівня з історії, методики, педагогіки, психології для ідентифікації проблем в галузі навчання історії та громадянства, розробляти гіпотези щодо їх вирішення, перевіряти висунуті гіпотези, проводити педагогічні експерименти із використанням теорії критичного мислення та метакогнітивних процесів.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

1. Образ Іншого/Іншої: виховання цінностей толерантності на уроках історії: навчально-методичні рекомендації для вчителів/вчительок історії / П. Долганов, В. Долід, А. Черній. Рівне: ФОП Михальчук О. М., 2021. 96 с.
2. Савчук Т. Г. Навчання історії Голокосту в школах: польський досвід. *Topical aspects of social science disciplines and innovative methods and technologies of their learning and teaching: scientific monograph*. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2023. С. 287–321. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-315-6-15>
3. Українське суспільство і пам'ять про Голокост: наукові та освітні аспекти (Вибрані доповіді IX і X круглих столів до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту) / Редкол.: А. Подольський, С. Осіпчук. Київ: Український центр вивчення історії Голокосту; КВІЦ, 2018. 108 с. URL: http://www.holocaust.kiev.ua/Files/naykVid/tezu_2018.pdf (дата звернення: 09.08.2023).
4. Уроки Голокосту у творчих роботах учителів – учасників освітніх програм Інституту «Ткума». Дніпро: Український інститут вивчення Голокосту «Ткума»; Музей «Пам'ять єврейського народу та Голокост в Україні», 2021. 160 с.
5. Як говорити про Голокост після 24 лютого 2022 року. Рекомендації для вчителів: електронне видання / упоряд. В. О. Бобров. Київ: Український центр вивчення історії Голокосту, 2022. 66 с. URL: https://holocaust.kiev.ua/Files/News/Yak_govoryty_final.pdf?fbclid=IwAR39T5a8jfh6BSGbnUvTvXtWD3JmgWGLfnot0FP6A0xYDoBNtn80W1puA (дата звернення: 09.08.2023).
6. Novis-Deutsch N.S., Lederman S., Adams T., Kochavi A.J. Sites of Tension: Shifts in Holocaust memory in Relation to Antisemitism and Political Contestation in Europe. Haifa: The Weiss-Livnat International Center for Holocaust Research and Education, 2023. 457 с. URL: <http://surl.li/jxmja> (дата звернення: 09.08.2023).

+ до кожного заняття рекомендуються додаткові джерела (див. Moodle).

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60):

Поточний контроль передбачає такі **теоретичні** завдання:

- Проведення тестування за темами лекційних занять на платформі Moodle.

Поточний контроль передбачає такі **практичні** завдання:

- Розв'язання аналітичних питань за темами семінарських занять, розробка планів-конспектів уроків та сценаріїв виховних заходів.

Підсумкові контрольні заходи (тах 40):

Залік, що складається з теоретичного та практичного завдання.

Теоретичне завдання – проходження тесту за теоретичними питаннями. Питання до підготовки та критерії оцінювання на сторінці у Moodle <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15215#section-5>

Практичне завдання – розробка плану-конспекту уроку (сценарія виховного заходу). Критерії оцінювання та вимоги до підготовки на сторінці <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15215#section-5>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Силабус навчальної дисципліни



Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Вид теоретичного завдання (тестування)	Тиждень 1 Тиждень 2	12%
	Вид практичного завдання (вирішення аналітичних питань на семінарських заняттях)	Тиждень 3 Тиждень 4	12%
Змістовий модуль 2 (розділ 1)	Вид теоретичного завдання (тестування)	Тиждень 5	3%
	Вид практичного завдання (вирішення аналітичних питань)		3%
Змістовий модуль 3 (розділ 2)	Вид теоретичного завдання (тестування)	Тиждень 6	6%
	Вид практичного завдання (вирішення аналітичних питань на семінарських заняттях)	Тиждень 7	6%
Змістовий модуль 4 (розділ 2)	Вид теоретичного завдання (тестування)	Тиждень 8 Тиждень 9	6%
	Вид практичного завдання (вирішення аналітичних питань на семінарських заняттях)	Тиждень 10 Тиждень 11	12%
Підсумковий контроль (max 40%)		Тиждень 11	
Підсумкове теоретичне завдання (заліковий тест)			20%
Підсумкове практичне завдання (розробка плану-конспекту уроку, сценарію виховного заходу)			20%
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		



РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема змістового модулю	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1	Навчання історії Голокосту як педагогічний виклик	Тестування за темами лекцій 1-2 на платформі Moodle	12
Тиждень 2 Лекція 2			
Тиждень 3 Семінар 1		Розв'язання аналітичних питань на семінарських заняттях 1-2	12
Тиждень 4 Семінар 2			
Змістовий модуль 2			
Тиждень 5 Лекція 3	Теоретичні основи інтерактивного навчання	Тестування (теоретичні та аналітичні питання) за темою лекції 3 на платформі Moodle	6
Змістовий модуль 3			
Тиждень 6 Лекція 4	Інтерактивний урок	Тестування за темою лекції 4 на платформі Moodle	6
Тиждень 7 Семінар 3		Використання технологій опрацювання дискусійних питань в розробці сценарію виховного заходу на тему: «Стереотипи та упередження»	6
Змістовий модуль 4			
Тиждень 8 Лекція 5	Актуальні питання історії Голокосту та їх навчання в школі методами інтерактивних технологій	Тестування за темами лекцій 5-6 на платформі Moodle	6
Тиждень 9 Лекція 6			
Тиждень 10 Семінар 4		Розробка плану-конспекту уроку на тему: «Голокост в Україні»	12
Тиждень 11 Семінар 5		Розробка сценарію виховного заходу на тему: «Війна та права дитини»	
			60
Тиждень 11 Підсумковий		Залік	40



контроль			
----------	--	--	--

Рекомендована література

Основна:

1. Образ Іншого/Іншої: виховання цінностей толерантності на уроках історії : навчально-методичні рекомендації для вчителів/вчительок історії / П. Долганов, В. Долід, А. Черній. Рівне : ФОП Михальчук О. М., 2021. 96 с.
2. Приховані спогади. Навчально-методичний посібник для роботи з чутливими та контроверсійними темами сучасної історії України / кол. авт. Київ : ТОВ «ДЄОНІС ПЛЮС», 2022. 208 с.
3. Савчук Т. Г. Навчання історії Голокосту в школах: польський досвід. Topical aspects of social science disciplines and innovative methods and technologies of their learning and teaching: scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. С. 287–321. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-315-6-15>
4. Українське суспільство і пам'ять про Голокост: наукові та освітні аспекти (Вибрані доповіді IX і X круглих столів до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту) / Редкол.: А. Подольський, С. Осіпчук. Київ : Український центр вивчення історії Голокосту; КВІЦ, 2018. 108 с. URL: http://www.holocaust.kiev.ua/Files/naykVid/tezu_2018.pdf (дата звернення: 09.08.2023).
5. Як говорити про Голокост після 24 лютого 2022 року. Рекомендації для вчителів : електронне видання / упоряд. В. О. Бобров. Київ : Український центр вивчення історії Голокосту, 2022. 66 с. URL: https://holocaust.kiev.ua/Files/News/Yak_govoryty_final.pdf?fbclid=IwAR39T5a8jfh6BSGbnUvTvXtWD3JmgWGLfnot0FP6A0xYDoBNtn80W1puA (дата звернення: 09.08.2023).
6. Novis-Deutsch N.S., Lederman S., Adams T., Kochavi A.J. Sites of Tension: Shifts in Holocaust memory in Relation to Antisemitism and Political Contestation in Europe. Haifa : The Weiss-Livnat International Center for Holocaust Research and Education, 2023. 457 с. URL: <http://surl.li/jxmja> (дата звернення: 09.08.2023).

Додаткова:

1. Константінова Н. Голокост і Праведники народів світу. Україна у першій п'ятірці. Радіо Свобода. 2021. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/doslidnyk-holokostu-pro-pravednykiv-narodiv-svitu/31253703.html> (дата звернення: 09.08.2023).
2. Савчук Т.Г. «Те, що я вижила, це заслуга моєї мами. І мій батько молив Бога...»: до питання про роль релігії в житті євреїв у радянській Україні. *Культурологічний альманах*. 2023. Вип 1. С. 55–63. DOI <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.1.8>. URL: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/140/131> (дата звернення: 09.08.2023).
3. Терещук Г. «Тут я бачу Бога» – священник Омелян Ковч, який був в ОУН і рятував євреїв, про концтабір Майданек. Радіо Свобода. 2021. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/omelyan-kovch-pravednyk-jevreji-holocaust/31133271.html> (дата звернення: 09.08.2023).
4. Щупак І. Пам'ять і документи про рятування євреїв України в період Голокосту: між міфами та фактами. *Проблеми історії Голокосту: український вимір*. 2019. № 11. С. 163–181.
5. Щупак І. Уроки Голокосту в українській історичній науці та освіті: від наративу до осмислення й постановки суспільного питання про покаяння (до 75-ї річниці трагедії Бабиного Яру).



URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/130124/09-Shchupak.pdf?sequence=1> (дата звернення: 09.08.2023).

6. Як зробити план уроку за 5 хвилин: поради британського зіркового вчителя. Освіторія. URL: <https://osvitoria.media/experience/yak-zrobyty-plan-uroku-za-5-hvylyn/> (дата звернення: 09.08.2023).

7. Fundamentals of Teaching the Holocaust. USHMM. URL: <https://www.ushmm.org/teach/fundamentals> (дата звернення: 09.08.2023).

8. Guidelines for Teaching About the Holocaust. USHMM. URL: <https://www.ushmm.org/teach/fundamentals/guidelines-for-teaching-the-holocaust> (дата звернення: 09.08.2023).

9. Recommendation United States Holocaust Memorial Museum (USHMM). URL: <https://www.ushmm.org/teach/fundamentals/rationale-learning-objectives> (дата звернення: 09.08.2023).

10. What conditions, ideologies, and ideas made the Holocaust possible? URL: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/question/what-conditions-and-ideas-made-the-holocaust-possible> (дата звернення: 09.08.2023).

11. What was the Holocaust? USHMM. URL: <https://encyclopedia.ushmm.org/content/en/article/introduction-to-the-holocaust> (дата звернення: 09.08.2023).

Електронні ресурси:

1. United States Holocaust Memorial Museum (USHMM). URL: <https://www.ushmm.org> (дата звернення: 09.08.2023).

2. International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) URL: <https://www.holocaustremembrance.com/> (дата звернення: 09.08.2023).

3. Yad Vashem. The World Holocaust Remembrance Center. URL: <https://www.yadvashem.org> (дата звернення: 09.08.2023).

4. Український інститут вивчення Голокосту «ТКУМА». URL: <https://www.tkuma.dp.ua> (дата звернення: 09.08.2023).

5. Український центр вивчення історії Голокосту. URL: <https://www.holocaust.kiev.ua> (дата звернення: 09.08.2023).

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Комунікація

Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно, **у встановлені терміни будуть виконувати усі завдання на платформі Moodle**. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту та розміщуватимуться в Moodle.

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Робота на заняттях

Відвідування занять обов'язкове, пропуски можливі лише з поважної причини. Очікується, що студент буде активно включатися у роботу на лекціях (відповідати на поставлені запитання, висловлювати свої оціночні судження, робити на прохання викладача висновки щодо викладеного матеріалу). Ми Вам допоможемо в цьому, створимо комфортні умови, щоб кожен студент зміг відчувати свою інтелектуальну успішність. Семінарські заняття ні в якому разі не повинні зводитися до перевірки «домашнього завдання». Семінар – це поле для формування думок, висловлювання поглядів на основі критичного осмислення рекомендованої літератури, проявлення себе у науковій дискусії.



Політика академічної доброчесності

Студентам на заняттях слід дотримуватися Кодексу академічної доброчесності Запорізького національного університету, зі змістом якого раджу ознайомитися за посиланням (https://www.znu.edu.ua/docs/kodeks_akadem__chnoyi_dobrochesnost____.pdf).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим мобільні телефони. Під час занять заборонено прослуховування музики, перевірка соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них (за погодженням з викладачем).

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методикку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.



ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**

Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. [\(061\) 228-75-50](tel:0612287550)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>